

Bendrovės gali apsaugoti savo intelektualinę nuosavybę:

- * pramoninės nuosavybės teisėmis (patentais, naudingaisiais modeliais, dizainu, prekių ženklais, augalų veislių teisine apsauga ir geografinėmis nuorodomis), kurios turi būti registruotos kiekvienoje ES valstybėje;
- * autorių teisėmis, kurios autoriui priklauso automatiškai - jų nereikia oficialiai įregistruoti;
- * verslo strategijomis - pavyzdžiui, verslo paslaptys, konfidencialumo susitarimai arba greitos gamybos strategijos. (Informacijos šaltinis: www.verslovartai.lt)

PATENTAI - nacionalinės teisės, kurias suteikia nacionaliniai patentų biurai. Lietuvoje šias teises suteikia Valstybinis patentų biuras.

Visoje ES galiojančios vienos patentų apsaugos nėra. Europos patentų organizacijos (EPO) išduodamas Europos patentas užtikrina nacionalinę apsaugą prašymo teikėjo pasirinktose EPO valstybėse narėse. Patentinės kooperacijos sutartimi supaprastinamas tarptautinės paraiškos teikimas.

Dar šis tas apie patentus:

- * Saugo išradimus. Išradimai – tai tam tikros naujai sukurtos technologijos, leidžiančios išspręsti įvairias problemas: vaistai, įrengimai ir kt.
- * Patentus reikia registruoti.
- * Patentai saugo ne vien turinį (kaip autorių teisės), bet ir idėją.

AUTORIŲ TEISĖS saugo kūrinius. Tai – filmai, nuotraukos, paveikslai, spektakliai, knygos, muzika, kompiuteriniai žaidimai. Tarp kūrinių yra ir kompiuterinės programos, architektūriniai projektai.

Dar šis tas apie autorių teises:

- * Autorių teisės žymimos ženklais ©, žodžiu "copyright" (angl.).
- * Autorių teisės galioja nuo kūrinio sukūrimo momento – jų nereikia kaip nors registruoti.
- * Dažniausi autorių teisių pažeidimai ne plagijavimas, o neteisėtų kopijų platinimas (piratavimas).

PREKIŲ ŽENKLAI saugo tam tikrus žodžius, piešinius, formas.

Dar šis tas apie prekių ženklus:

- * Prekės ženklai žymimi ženklais ® ar ™, žodžiu "trademark" (angl.).
- * Prekės ženklus, kaip ir patentus, irgi reikia registruoti (nors plačiai žinomi, itin išreklamuoti prekės ženklai gali gauti ir neregistruoti).
- * Prekės ženklas gali galioti begalybę laiko, tik kas 10 metų reikia jo galiojimą pratęsti už tai papildomai sumokant.

KITA INTELEKTINĖ NUOSAVYBĖ

Lietuvoje dar yra saugoma ir ši intelektualinė nuosavybė: pramoninis dizainas, puslaidininkinių gaminių topografijos, augalų veislės, duomenų bazių kūrėjų teisės.

PREKĖS UŽPATENTAVIMAS- NUO KO PRADĖTI

Paraišką patentui gauti galima teikti trimis būdais:

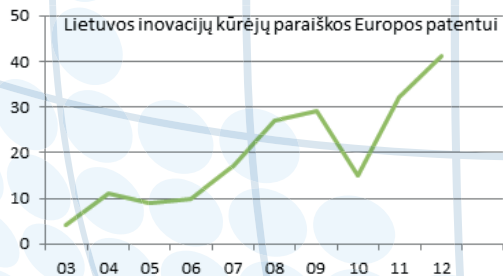
- * Nacionaliniu lygmeniu (nacionalinis patentas), teikiama Valstybiniam patentų biurui <http://www.vpb.lt/>
- * Regioniniu lygmeniu (Europos patentas), teikiama Europos patentų biurui <http://www.epo.org/>
- * Tarptautiniu lygmeniu (tarptautinė ženklo registracija), teikiama Pasaulinei intelektualinei nuosavybės organizacijai <http://www.wipo.int>

Jeigu prekės ženklą registruojate Lietuvoje Valstybinio patentų biuro tinklalapyje, užpildžius paraišką ir apmokėjus, yra išduodamas laikinos apsaugos dokumentas, kuris galioja 11 mėnesių. Patentas galioja 20 metų nuo patento paraiškos padavimo datos.

EUROPOS PATENTŲ SISTEMOS NAUJOVĖS

Šiandien, įregistravus vieną Europos patentą vienoje šalyje, jis galios visose dėl naujos sistemos susitarusiose valstybėse, taigi iš esmės beveik visoje Bendrijos teritorijoje: Naujoji tvarka 25 ES valstybių narių išradėjams leis sumažinti vertimo kaštus, senojoje sistemoje sudariusių didžiausią išlaidų dalį, patento apibrėžties vertimo į oficialias Europos patentų biuro (EPO) kalbas (anglų, vokiečių ir prancūzų) išlaidos galės būti kompensuojamos, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms.

Teisminė sistema, skirta šiems ginčams nagrinėti, tapo patogesnė ir aiškesnė. Nuo šiol ieškovi galės pateikti vieną ieškinį, o Bendrojo Europos patentų teismo sprendimas galios visoje Bendrijos teritorijoje. Numatytos palankesnės paramos gavimo sąlygos patentams registruoti, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms.

ES IR LIETUVOS PATENTŲ STATISTIKA

2012 m. Valstybinio patentų biuro atlikto sociologinio tyrimo duomenimis, Valstybinis patentų biuras išlieka dažniausiai įvardijama intelektualinės nuosavybės registravimo vieta- jį įvardijo 48 proc. fizinių ir 52 proc. juridinių asmenų.

Antroje pozicijoje – Lietuvos autorių teisių ir gretutinių teisių taryba (17 proc. fizinių asmenų ir 16 proc. juridinių asmenų). VI „Registru centras“ įvardijo 13 proc.

2012 m. duomenimis, 2012 metais Lietuvos gyventojai Europos patentų biure užregistravo 5 patentus, t.y. dviem patentais daugiau nei 2011 m. Estija taip pat užregistravo 5 patentus, tuo metu Latvija užregistravo 7 patentus.

Pernai Lietuva iš 38 vietos tarp Europos patentų biuro narių pakilo į 33 vietą. Mažiau patentų suteikta tik San Marinui, Rumunijai, Serbijai, Albanijai ir Makedonijai.

Biuras praneša, kad Lietuvos gyventojai iš viso buvo užpildę 41 paraišką patentui gauti. Skaičius padidėjo 28,5%, palyginti su 2011 metais. Pagal paraiškų skaičių Lietuva užima 30 vietą iš 38 valstybių. Latvija užpildė 57 paraiškas, Estija – 52.

NAUJOSIOS PATENTŲ SISTEMOS PERSPEKTYVOS LIETUVOJE

Inovacijų kūrimo skatinimas – vienas iš Lietuvos prioritetų. 2010 – 2020 m. Lietuvos inovacijų strategijoje iškeltas ambicingas tikslas pagal suminį inovatyvumo indeksą (Europos patentų skaičius – viena iš jo sudedamųjų dalių) pasiekti ES vidurkį. Lietuvoje kasmet įsigalioja maždaug 1000 patentų, tačiau tik apie 7 proc. jų priklauso Lietuvos išradėjams. Visų pirma, nors Lietuvos išradėjai nėra linkę aktyviai teikti paraiškas Europos patentui gauti, naujoji sistema jiems bus daug palankesnė. Be to, bus galima gauti kompensaciją su registravimui ir patento palaikymu susijusiems mokesčiams.

Dar vienas naudingas aspektas – patentai yra išsamūs techninės informacijos šaltiniai. Kiekvienas patentas yra susijęs su detaliu išradimo aprašymu, kuris yra paviešinamas, tad visuomenės išprusimas technologijų srityje augs. Be to, tikėtina, jog naujosios patentų sistemos sklaida didins Lietuvos įmonių ir mokslo institucijų intelektualinės nuosavybės teisių apsaugos žinias ir skatins kurti.

KAIP ORGANIZACIJA GALĖTŲ PRISIDĖTI PRIE INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS APSAUGOS?

Organizacijos gali prisidėti prie savo intelektualinės nuosavybės apsaugos, taikydamos intelektualinės nuosavybės valdymo politiką, gaudamos maksimalią socialinę-ekonominę naudą. Organizacijos turėtų pradėti nuo misijos ir strategijos, kuri atitiktų intelektualinės nuosavybės politikos principus, kurie būtų skaidrūs ir viešai matomi tiek organizacijos partneriams, tiek ir jos darbuotojams. (Šaltinis: Lietuvos ūkio ministerijos tyrimas, 2008).

